

اینست حقیقت آن مطلب که پیش از این گفتم «عالی امر : ازلی الوجود یعنی موجود به وجود حق و از مقولة قدم بودن است «وقعت الواقعه» و نشأة خلق : زمانی الشهود یعنی موجود بایجاد رب و از مرحلة حدوث شدن » بل هم فی لبس من خلق جدید» میباشد
باز هم علاوه میکنیم که = نسبت عالم امر به نشأة خلق = نسبت اطلاع به -
تقویید و نسبت وحدت به کثرت است (پس جنانکه نوع انسان «در عین وحدت» شامل کثرت غیر متناهی افراد است = عالم امر نیز «در عین اطلاع» شامل کثرات لایتناهای افراد انواع میباشد)

پس اگر وحدت امر و کثرت خلق را از دوسو ملاحظه کنیم - خواهیم دانست که : وحدت در کثرت مندرج، کثرت در وحدت مندرج است ؟
بتعبیر دیگر - کثرت : منزل وحدت، وحدت مآل کثرت میباشد
اکنون که معنی مقید و مطلق (منزل - مآل) دانسته شده - سزاوار است که بی پرده تر بگوییم - کثرت تنزیل وحدت، وحدت تأویل کثرت می باشد (اینست نسبت عالم امر به نشأة خلق)
بالجمله بتعبیر کامل = نشأة خلق : فصل الخطاب تنزیل ولیله القدر ، - عالم امر :

ام الکتاب تأویل و يوم قيمة میباشد کاہ علوم انجان و مطالعات فرنگی
(جنانکه ازلوح محفوظ و لوح محو و اثبات نیز همین عالم امر و نشأة خلق
مداد است) همینجا روی سخن بهار باب دانش نموده گوییم با این براهین (که در طی
مقایسه عالم و نشأة خلق) اقامه نمودیم - متوجه باشید که آنان که بنام فرا رسیدن
یوم تأویل قرآن (که معلوم شد این يوم جهان بعد از مرک است)

در دنباده وی بغمبری (بعد از خاتم النبیین ص) و نسخ دین همین (قرآن) را نموده اند
تاجه اندازه چهره قلبشان ممسوخ میباشد
اکنون یکی از معجزات علمی همین کتاب آسمانی : بهین گرامی نامه جاودانی
(قرآن کریم : فرقان حکیم) را از نظر خواننده گرامی میگذرانیم
و آن اینکه : چون در کلمه فرقانیه (قوس نزول) فیض رحمانی از وحدت
(۲۹)

به کثرت و از نور به ظلت می‌آید و در کلام قرآنیه (قوس صعود) عکس: فیض رحیمی از قید به اطلاق و از ظلام بضیاء می‌گیراید - بدینجهت در کلام الله مجید =

هر جاسخن از قوس دروج است = و کلمه لیله ذکر شده: (تادلیل نزول فیض و ظلمت کثرت باشد) عکس هر کجا هم سخن از قوس عروج است = کلمه تعرج (یا تعرج) او کلمه یوم اطلاق شده = (تاشان صعود فیض و نور وحدت باشد) !! اینکه

۱ مثال قوس نزول (لیله تنزیل) =

«انا انزلناء في ليلة القدر» = «انا انزلناء في ليلة مباركة = انا کنا متزلین»

۲ مثال قوس صعود (یوم تأویل) =

«يدبر الامر من السماء الى الارض، ثم يعرج اليه في يوم كان مقداره الف سنة مماثلون = من الله ذي المعارج = تعرج الملائكة والروح اليه في يوم كان مقداره خمسين الف سنة»

در اینجا لازم است این نکته را یاد آورد شویم که: ممکن است عارف را که نفتحتین صور او (۱ فنای من الخلق ۲ بقای بالحق) دمیده شده - سیر در قوسین وجود (غیب و شهود) درینک آن بلکه در لازمان دست دهد: چنانکه عارف قیومی جلال الدین رومی گوید =

سیر زاهد هر دمی یکماهه راه
گرچه زاهرابود روز شکرف

لکن این سیر انفسی که قیامت صغیری میباشد - نباید حربه بددست باطنیه بدهد که بکلی منکر سیر آفاقی و قیامت کبری که علت غاییه بعثت رسول است بشوند (بيانات گذشتہ هارا: راجع به قیامت صغیری و قیامت کبری مجدداً بنظر بیاورید که در اینجا لازم است)

پس ای اهل ادبیان و دانشمندان جهان

آباء حقیقت را از ابناه طبیعت وندای سبحان را از صدای شیطان باز شناسید و بدانید که آنانکه یوم تأویل (عالی امر) را در لیل تنزیل (نشاؤ خلق) جستجو نموده اند = بکلی از حقایق عور و از حقیقت کور بوده اند !!